

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNİK ARAŞTIRMA KURUMU

BÜLTEN

www.tubitak.gov.tr

E K İ M
2004

*“Biz uygarlıktan,
ilimden ve fenden kuvvet alıyor ve
ona göre yürüyoruz.”*

M u s t a f a K e m a l A t a t ü r k

38

EKİM 2004

Sahibi

TÜBİTAK adına Başkan V.
Prof. Dr. Nüket Yetiş

İletişim Danışmanı

A. Feyza Okan

Haber Merkezi

Ayşen Özgentaş
İnci Songör
Ali Özdemir (Fotograf)

Grafik Tasarım • Uygulama

Aytaç Kaya

Baskı

Pozitif

AYDA BİR YAYIMLANIR
(Eylül hariç)

Adres: Atatürk Bulvarı/No: 221
Kavaklıdere/Ankara

Tel: 468 53 00 (1744)

Fax: 467 29 98

Abone Fax: 427 13 36

email: bhi@tubitak.gov.tr

web: www.tubitak.gov.tr

içindekiler

- **BTYK Onuncu Toplantısı Yapıldı (4)**

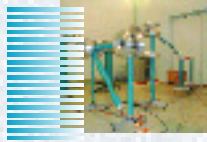

- **UEKAE-ILTAREN'den Birincilik Ödülü (6)**

- **16. AB Genç Bilimciler Proje Yarışması Yapıldı (6)**

- **Aydınlanma Yolunda Bilim ve Teknik Konferansları (7)**

- **UME 'de Yüksek Gerilim Kalibrasyon ve Test Laboratuvarı Kuruldu (7)**

- **AVRUPA BİRLİĞİ 6. ÇERÇEVE PROGRAMI ULUSAL KOORDİNASYON OFİSİ Bilgi Günleri Düzenliyor (8)**

- **Gökyüzü Gözlem Şenliği Yapıldı (9)**

- **TÜBİTAK Fuarlarda (10)**

- **Enstitülerimiz ■ TUG - TÜBİTAK ULUSAL GÖZLEMEVİ (12)**

- **Kapadokya ve Çevresinde "Doğanın Dilini Öğrenme" Eğitimi Verildi (14)**

BTYK Onuncu Toplantısı Yapıldı

18.08.1983 tarih ve 77 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre "Bilim ve teknoloji alanındaki araştırma ve geliştirme politikalarının ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve milli güvenlik hedefleri doğrultusunda tespit edilmesi, yönlendirilmesi ve koordinasyonunun sağlanması" amacıyla oluşturulmuş olan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK)'nin onuncu toplantısı 8 Eylül günü Ankara'da yapıldı.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurumu Üyelerinin yanı sıra, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Doç. Dr. Abdülatif Şener, Devlet Bakanları Ali Babacan ve Kürşad Tüzmen, Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, TBMM Komisyon Başkanları, Başbakanlık Müsteşarı

ve çeşitli bakanlıkların müsteşarları, sanayi odaları başkanları, üniversite rektörleri ile ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan 100'e yakın davetli katıldı.

Sekreteryaya Görevi TÜBİTAK'a Ait Olan Toplantıda;

♦ Türkiye'nin AR-GE harcamalarının GSYİH içindeki payının 2010 yılında %2 olacak şekilde 2005 yılından itibaren artışı konusu karara bağlandı. (Gayri Safi Araştırma ve Geliştirme harcamaları "GERD" adı verilen bu pay, DİE verilerine göre 2002 yılı için %0.67'dir.)

♦ Türkiye'de halen 27.000 civarında olan tam zaman eşdeğer araş-

tırmacı ve mesleki/teknik ara eleman sayısının ise 2010 yılında 40.000'e ulaşması için hedefler belirlendi. [Tam zaman eşdeğer araştırmacı sayısı hesaplanırken; araştırma ile ilgili görev yapan insan sayısının, bu kişilerin araştırma dışında (eğitim, yöneticilik vb) harcadıkları zaman dışarıda bırakılmak üzere bir katsayı ile çarpılmaktadır.]

♦ TÜBİTAK tarafından 2003-2004 yıllarında yürütülen ve "Vizyon 2023" adıyla bilinen "Ulusal Bilim ve Teknolojileri Politikaları: 2003-2023 Strateji Belgesi'nin Hazırlanması" çalışmaları hakkında bilgi verildi. Önümüzdeki yıllarda gerçekleştirilecek AR-GE faaliyetlerinin odaklanması gereken öncelikli Bilim ve Teknoloji alanlarını belirleyen çalışmanın sonuçlarının, BTYK üyesi kurum ve kuruluşların resmi görüşleri de alındıktan sonra nihai hale getirilerek bir sonra-

ki BTYK toplantısının onayına sunulması kararlaştırıldı.

♦ AR-GE faaliyetlerini gerçekleştiren (üniversiteler, sanayi vb.), bunların sonuçlarını talep eden (özel veya kamu kuruluşları, STK'lar, vb.) veya bu faaliyetlere kaynak sağlayan (kamu) tüm ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği ve stratejik odaklanma içinde varlık göstereceği bir Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) tanımlandı. Bu alanın işlev görmesi konusunda koordinasyon görevi TÜBİTAK'a verildi. Kaynakların, stratejik önceliklerine göre ve katma değer yaratacak faaliyetlerle yönlendirilmesi, bu faaliyetlerin izlenmesi ve performans değerlendirmesi işlevlerini TÜBİTAK'ın mevcut ve yeni oluşturacağı mekanizmalar ile gerçekleştirilmesi istendi. Bu konuda TÜBİTAK'ın Uygulama Planı hazırlayıp 2005 yılı içinde BTYK'ya sunması kararlaştırıldı.

♦ Hemen ulusal öncelik verilecek bilim ve teknoloji geliştirme alanları olarak, bilim insanı yetiştirmek, savunma sanayi AR-GE faaliyetleri, uzay AR-GE faaliyetleri, üniversite-sanayi işbirliğinde AR-GE faaliyetleri, Bilim ve Teknoloji kültürünü yaygınlaştırılmak (Bilim parkları vb.), Başbakan'ın bizzat sahiplendiği konular olarak açıklandı.

♦ BTYK'nın bundan sonra senede 2 kere düzenli olarak toplanması, 2010 yılına kadar yapılan bir takvimle karar bağlandı.

Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş'in Sunumu

TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket Yetiş, BTYK toplantısında, katılımcılara bir sunum yaptı. Yetiş, Ulusal Rekabet Gücünü, bir ülkenin vatandaşlarının gelir düzeyini sürdürülebilir şekilde koruyarak ve arttırarak, ürettiği hizmet ve ürünlerle, serbest piyasa koşullarında, uluslararası pazarlarda satış yapabilmeye düzeyinin belirlediğini vurguladı.

GSYİH içindeki AR-GE harcamaları oranının Türkiye'de %0,67 iken ABD'de %2,72 olduğunu söyleyen Prof. Yetiş, 1993 BTYK Kararlarında, 2003'de bu sayının %1 olmasının hedeflendiğini hatırlattı.

Prof. Yetiş, bilim ve teknoloji faaliyetlerinin başarısı için, yeterli mali kaynak ile yetkin ve yeterli sayıda bilim insanına ihtiyaç olduğunu vurguladı ve 70 milyon 810 bin nüfuslu Türkiye'de tam zaman eşdeğer bilim insanı sayısının 27 bin olduğunu belirtti.

Prof. Yetiş, kaynak ayrılması halinde dahi istenilen sonucu alabilmek için bilim ve teknolojiye talebi arttırmanın zorunluluğunu da anlattı.

Ulusal Rekabet Gücü Göstergeleri (2004)		
Ülke	GSYİH (Milyar \$)	GSYİH'de AR-GE Harcamaları (%)
Türkiye	100.000	0,67
ABD	10.000	2,72
Ortalama	1.000	1,00
GSYİH (2004)	100.000	0,67
GSYİH (2003)	90.000	0,67

Bilim İnsanı Kaynakları	
Ülke	Bilim İnsanı Sayısı
Türkiye	27.000
ABD	1.000.000
Ortalama	100.000
GSYİH (2004)	100.000
GSYİH (2003)	90.000
GSYİH (2002)	80.000
GSYİH (2001)	70.000
GSYİH (2000)	60.000
GSYİH (1999)	50.000
GSYİH (1998)	40.000
GSYİH (1997)	30.000
GSYİH (1996)	20.000
GSYİH (1995)	10.000

2003'te Türkiye Gelişimi Göstergeleri			
Gösterge	2003	2002	2001
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000
GSYİH (Milyar \$)	100.000	90.000	80.000

Bilim İnsanı Kaynakları		
Ülke	Bilim İnsanı Sayısı	GSYİH
Türkiye	27.000	100.000
ABD	1.000.000	10.000
Ortalama	100.000	1.000
GSYİH (2004)	100.000	0,67
GSYİH (2003)	90.000	0,67
GSYİH (2002)	80.000	0,67
GSYİH (2001)	70.000	0,67
GSYİH (2000)	60.000	0,67
GSYİH (1999)	50.000	0,67
GSYİH (1998)	40.000	0,67
GSYİH (1997)	30.000	0,67
GSYİH (1996)	20.000	0,67
GSYİH (1995)	10.000	0,67

UEKAE-İLTAREN'den Birincilik Ödülü

Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (UEKAE) bünyesindeki İLTAREN Yazılım Geliştirme Bölümü, Uygulama Geliştirme Yarışması'nda birinci oldu.

Türkiye'deki ESRI ve Leica kullanıcılarının bir araya geldiği "9. ESRI/ERDAS Kullanıcıları Grubu Toplantısı" 20-21 Eylül 2004 tarihlerinde ODTÜ'de yapıldı.

UEKAE-İLTAREN Yazılım Geliştirme Bölümü, etkinlik kapsamında düzenlenen Uygulama

Geliştirme Yarışması'nda "Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Ortamında Kestirme Analizi" isimli yazılımıyla birincilik ödülüne layık görüldü.

Yarışmaya, kamu, özel sektör ve üniversiteler tarafından hazırlanan ve güncel kullanımda olan yazılımlar katıldı.

Projeler, ESRI firmasının Bölge Müdürü'nün yanı sıra üniversite, TSK ve sivil örgütlerin temsilcilerinden oluşan özel jüri tarafından değerlendirildi.

İLTAREN Yazılım Geliştirme Bölümü, 2002 yılında ABD California'da düzenlenen ESRI Uluslararası Kullanıcı Konferansı'nda da, başka bir yazılımı ile VBA (Visual Basic For Applications) uygulaması kategorisinde birincilik ödülü almıştı.

Türk Öğrencilerin Avrupa Birliği Yarışmasında Büyük Başarısı

16. AB Genç Bilimciler Proje Yarışması yapıldı

Avrupa Komisyonu tarafından düzenlenen 16. AB Genç Bilimciler Proje Yarışması 25-30 Eylül 2004 tarihlerinde İrlanda'nın başkenti Dublin'de yapıldı.

Türkiye, 33 ülkeden yarışmaya katılan toplam 72 proje arasından bir ikincilik, bir üçüncülük ve iki özel ödül kazandı. Türkiye yarışmaya, Bilim Adamı Yetiştirme Grubu (BAYG) tarafından bu yıl Mayıs ayında düzenlenen Lise Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmasında birincilik ödülü alan projeler arasından seçilen 2 projeye katıldı. Projelerden biri, İstanbul Lisesi öğrencilerinden Mehmet Halit CALAYIR ile Mehmet ÇAKAN'ın hazırladığı ve Fizik dalında birinci olan "Depremin Şiddetini Hesaplayabilen Bir Sismograf" idi. Bu proje, Avrupa Birliği yarışmasında İkincilik Ödülünü ve Stockholm Uluslararası Genç Bilimci Semineri Özel Ödülünü kazandı. Her iki öğrenci 4-11 Aralık 2004 tarihlerinde İsveç'in başkenti Stockholm'de yapılacak bilimsel etkinliklere katılacak ve Nobel Ödülü törenini izleme şansını elde edecek.

Söz konusu yarışmaya katılan diğer proje, İstanbul Galatasaray Lisesi öğrencisi Ocan SANKUR tarafından hazırlanan ve TÜBİTAK'ın yarışmasında Bilgisayar dalında birinci olan "N-Gramlara Dayalı Dil Sınıflandırma" idi. Bu proje, Avrupa Birliği yarışmasında Üçüncülük Ödülünü ve Avrupa Patent Ofisi'nin Özel Ödülünü kazandı. Ocan SANKUR, Avrupa Patent Ofisi'nin merkezi Almanya'nın Münih kentinde 5 gün misafir edilecek.

Bu yıl üniversite öğrenimine başlamış olan Mehmet Halit CALAYIR ve Mehmet ÇAKAN TÜBİTAK bursiyeri olma da hak kazandı.

Aydınlanma Yolunda Bilim ve Teknik Konferansları

Halkın; bilimin değişik konularını uzmanlarından dinleyerek bilimsel düşünme, sorgulama ve tartışma olanağına kavuşması için TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi tarafından başlatılan “Aydınlanma Yolunda Bilim ve Teknik Konferansları” devam ediyor. Dileyen herkesin yararlanabildiği hizmet sayesinde, merak edilen sorular en yetkili ve konusunda uzman kişiler tarafından cevaplanıyor, yanlış edinilen bilgiler, yerini uzman görüşüne bırakıyor. Konferansları yerinde izleme olanağı bulamayanlar ise istedikleri konferansın video çekimlerini cd halinde satın alabiliyorlar.

Program dahilinde, 22 Eylül günü Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakognози Anabilimdalı Başkanı İlker İŞMEN tarafından “Aloe Vera” konulu konferans verildi. Bu konferansı; 29 Eylül günü ODTÜ Felsefe Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ahmet İNAM’ın “Anlam Sağlığımız” konulu konferansı izledi.

**TÜBİTAK Merkez Binası’nda
gerçekleştirilecek olan Aydınlanma Yolunda Bilim ve Teknik Konferanslarının Ekim programı
ise şöyle:**

6 Ekim 2004; saat 18:30,
“Kordon Kanı ve Kök Hücreleri Bankacılığı”

Prof. Dr. Meral BEKSAÇ

13 Ekim 2004; saat 18:30,
“Nükleer Enerji: Yeni Eğilim ve Değerlendirmeler”

Prof. Dr. Vural ALTIN

27 Ekim 2004; saat 18:30,
“Bilimsel Düşünce Nasıl Kazandırılır?”

Doç. Dr. Fitnat KAPTAN

UME 'de Yüksek Gerilim Kalibrasyon ve Test Laboratuvarı Kuruldu

Kurulduğu günden bu yana, en üst metrolojik düzeyde birinci seviye ulusal standartları oluşturmayı, sürekliliğini sağlamayı ve bu standartları tüm ülke çapında yaymayı kendisine misyon edinen Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME)'de, “Yüksek Gerilim Kalibrasyon ve Test Laboratuvarı” kuruldu.

400 kV AC ve DC, 1000 kV yıldırım darbe (LI) ve 850 kV anahtarlama darbe (SI) yüksek gerilimlerinin üretildiği ve ölçülebildiği bu laboratuvarında aynı zamanda elektromekanik sanayi üreticilerinin ihtiyaç duydukları ulusal veya uluslararası standartlara uygun testlerde yapılacak. Ayrıca, yüksek gerilim altında kısmi deşarj (PD), kapasite ve tan d ölçümleri ile bu ölçümleri gerçekleştiren cihazların kalibrasyonları da gerçekleştirilecek.

UME Yüksek Gerilim Kalibrasyon ve Test Laboratuvarı, sektörel eğitim, danışmanlık, sistem/cihaz tasarımı ve yapımı gibi konularda da hizmet verecek.

AVRUPA BİRLİĞİ 6. ÇERÇEVE PROGRAMI

ULUSAL KOORDİNASYON OFİSİ

Bilgi Günleri Düzenliyor

Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı Ulusal Koordinasyon Ofisi, üniversite ve sanayicileri bilgilendirmeye yönelik toplantılar düzenlemeye devam ediyor.

Dış Ticaret Müsteşarlığı ve TÜBİTAK işbirliği ile, 7 Eylül günü "AB 6. Çerçeve Programı ve İhracatçı KOBİ'ler" isimli bilgilendirme günü düzenlendi. TR-ACCESS Projesi kapsamında düzenlenen toplantıya, AB 6. Çerçeve Programı Ulusal İrtibat Noktası Faruk ARINÇ, Gıda Alanı Ulusal İrtibat Noktası Nuri AKKAŞ, TR ACCESS Proje Sorumlusu Tuğba İDİKUT ve KOBİ Etkinlikleri Ulusal İrtibat Noktası Okan KARA sunumları ile katıldı. Proje asistanlarının da yer aldığı toplantıya Dış Ticaret Müsteşarlığı, İhracatçı Birlikleri ve KOBİ'lerin temsilcileri katıldı. Birçok ikili temaslarda bulunulan toplantı, oldukça yoğun ilgi gördü.

Aynı program çerçevesinde 27 Eylül günü de Antakya'da bir Bilgilendirme Günü düzenlendi. Mustafa Kemal Üniversitesi'nde, yaklaşık 80 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda 6 sunum yapıldı.

İlki II Haziran'da TÜBİTAK Merkez Binası'nda yapılan Bilgi Günleri'nin Ekim programı şöyle:

Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı Bilgi Günü

1 Ekim 2004 Cuma
Saat:10:00-15:00, Diyarbakır, Dicle Üniversitesi

Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı Araştırma Altyapıları ve Ortak Araştırma Merkezleri Bilgi Günü

4 Ekim 2004 Pazartesi
Saat:15:00-17:00 Ankara, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Merkez Binası MM-25 Anfisi

Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı İnsan Kaynakları ve Araştırmacıların Dolaşımı, Araştırma Altyapıları ve Ortak Araştırma Merkezleri Bilgi Günü

5 Ekim 2004 Salı
Saat: 14:00 -17:00 Ankara, Bilkent Üniversitesi Fen Fakültesi, B Blok Seminer Odası (Oda No: SBZ-14)

Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı ve İhracatçı Kobi'ler Bilgi Günü

11 Ekim 2004 Pazartesi
Saat: 10:00 – 17:00, İstanbul, Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri

Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı Bilgi Günü

14 Ekim 2004 Perşembe

13:00-17:00, İstanbul, Marmara Üniversitesi

Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı Bilgi Günü

25 Ekim 2004 Pazartesi
Gaziantep Üniversitesi

SSA Proje Teklif Verme Tarihi 14 Ekim'de Sona Eriyor

Avrupa Birliği'ne aday ülkelerin (Türkiye, Bulgaristan ve Romanya) 6. Çerçeve Programı'ndan daha iyi yararlanabilmeleri amacıyla, aday ülkelere yönelik yayınlanan çağrı kapsamında yedi tematik alanın (LifeSciHealth, IST, NanoMatPro, AeroSpace, Food, SustDev, Citizen) her biri için, aday ülkelerdeki gelecek vaadeden ulusal araştırma merkezlerinin (centers of excellence) en iyisinin seçilmesi hedefleniyor. Bu kapsamda verilecek toplam destek 19.800.000 €.

Daha fazla bilgi için:

<http://www.tubitak.gov.tr/bildiri.html>

Gökyüzü Gözlem Şenliği Yapıldı

Bilim ve Teknik Dergisi ile Ulusal Gözlemevi işbirliğiyle düzenlenen 7. Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği, 10-12 Eylül 2004 tarihlerinde, Antalya –Saklıkent’te yapıldı. Şenliğe yaklaşık 250 kişi katıldı. İki gece üç gün süren Şenlik boyunca, gökyüzü gözlemlerinin yanı sıra çeşitli etkinlikler gerçekleşti.

Katılımcılar, gözlem koşulları bakımından dünyanın sayılı yerlerinden biri olan Bakırlıtepe’deki TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi Tesisleri’nde unutamayacakları bir gökyüzüyle karşılaştılar.

Açılış Töreni’nde, TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi Müdürü Prof. Dr. Zeki ASLAN ve TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket YETİŞ söz aldı. Prof. YETİŞ konuşmasında, “bilimi asık suratlı olmaktan kurtararak, herkesin anlayabileceği ve herkesin katkı yapabileceği bir dal haline getirmek istiyoruz” dedi. YETİŞ sözlerine şöyle devam etti:

“Son dönemlerde yapılan girişim ve çabalarla artık Türkiye, gökyüzü meraklılarının ilgisini çekmeye başladı. Bu konuda önümüzdeki dönemlerde daha büyük ataklar yaparak sayıları yüzbinleri bulan gökbilimcileri Türkiye’ye çekmek istiyoruz. Bunları da bilim turizmi ve bilimsel toplantılarla yapacağız.”

Açılış konuşmalarının ardından, İstanbul Kültür Üniversitesi’nden Prof. Dr. Dursun KOÇER, Türki-

ye’deki gökbilim çalışmalarını anlatan bir konuşma yaptı. Havanın kararmasıyla başlayan gökyüzü gözlemi sırasında katılımcılara yıldızlar, takımyıldızlar ve çıplak gözle gözlenebilen gökcisimleri tanıtıldı ve Prof. Dr. Zeynel TUNCA tarafından gökyüzü hakkında temel bilgiler verildi.

11 Eylül günü Şenlik, amatör gökbilim topluluklarının kendilerini

tanıttığı bir söyleşiyle başladı. Aynı gün düzenlenen TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi gezisi sırasında ise katılımcılara teleskop binaları ve Gözlemevi çalışmaları hakkında bilgi verildi. Çeşitli seminerler, video gösterileri, güneş gözlemi ve söyleşilerle renklenmiş Şenlik sırasında katılımcılar, Satürn ve Venüs gezegenlerini de gözleme olanakları buldular.

Şenliğin son günü, toplu fotoğrafın çekilmesinin ardından bir bilgi yarışması yapıldı. Yarışmada, uzman gözlemcilerin seminerlerde ve gözlemlerde verdikleri bilgilerden derlenen sorular soruldu. İki kategoride yapılan yarışmada “küçükler” kategorisinde Umut AÇIKEL, “büyükler” kategorisinde de Can SÜMER birincilik kazandı. Ankara Üniversitesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü’nden Prof. Dr. Ethem DERMAN’ın sunumu ile eğlenceli geçen yarışmada “büyükler” kategorisinin birincisine bir teleskop hediye edildi.

Öte yandan, TUG 8 Haziran 2004’teki Venüs geçişi sırasında da benzer yarışmalar düzenlemiştir. Bu yarışmalarda, kompozisyon dalında birincilik kazanan Şinasi POLAT ve resim dalında birincilik kazanan Aysun ÜLGER de, şenlikler sırasında ödülleri TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket YETİŞ’in elinden aldılar.

TÜBİTAK Fuarlarda

CeBIT'te 31 Üniversite TÜBİTAK Şemsiyesi Altında Bir Araya Geldi

TÜBİTAK şemsiyesi altında 31 üniversitenin bir araya geldiği CeBIT Bilişim Eurasia Fuarı, 31 Ağustos - 5 Eylül 2004 tarihlerinde yapıldı.

Üniversite ile sanayinin ortak projeler geliştirebileceği bir platform olan Gelecek Parkı'nda sanayinin tecrübesi ve gelecek vaadedilen projeleri, üniversitelerin bilgi ve deneyimleri ile buluştu.

TÜBİTAK, üniversiteler, KOSGEB

ve TTGV'nin katıldığı "Gelecek Parkı"nda, katılımcılar kendilerine ayrılan Forum Alanı'nda da, 15'er dakikalık sunum yapma olanağı buldu.

Çok sayıda katılımcı tarafından ziyaret edilen Gelecek Parkı'nda, TÜBİTAK da çeşitli enstitüleri ve birimleriyle yer aldı. Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı Ulusal Koordinasyon Ofisi, Marmara Araştırma Merkezi-MAM, Ulusal Elek-

tronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü-UEKAE, Bilgi Teknolojileri ve Elektronik Araştırma Enstitüsü-BILTEN, Ankara Test ve Analiz Laboratuvarı-ATAL, Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı-BUTAL, Ulusal Metroloji Enstitüsü-UME ve Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü-TÜSSIDE'nin katıldığı Gelecek Parkı'nda, Popüler Bilim Kitapları ile Bilim ve Teknik Dergisi'nin satışı da yapıldı.

Gelecek Parkı'nın açılışında bir konuşma yapan TÜBİTAK Başkan Vekili Prof. Dr. Nüket YETİŞ, bilgi kullanım alanlarına aktarmak için, üniversitelerin sanayici ile buluşmasına olanak sağlayan bu ortamda, TÜBİTAK'ın Gelecek Parkı'na ev sahipliği yaptığını belirtti.

Fuarın ilk günü, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali COŞKUN, Prof. YETİŞ ile "Gelecek Parkı"nın açılışını yaptı ve TÜBİTAK alanını ziyaret ederek, projelere büyük ilgi gösterdi.

TÜBİTAK Fuarlarda

TÜBİTAK 73. İZMİR ENTERNASYONAL FUARI'na Katıldı

TÜBİTAK, 8 enstitüsü, popüler kitap ve dergileriyle, 27 Ağustos – 5 Eylül günlerinde yapılan 73. İzmir Enternasyonal Fuarı'na katıldı.

Bu yıl 73'üncüsü düzenlenen fuardaki TÜBİTAK pavyonunda, MAM, BİLTEN, UME, BUTAL, TUG, ULAKBİM, Gen Mühendis-

liği ve Biyoteknoloji Araştırma Enstitüsü ve TÜSSİDE, yaptıkları çalışmalarını yazılı ve görsel materyallerle ziyaretçilere tanıttı.

Uluslararası Fuarlar Birliğine (UFI) üye tek genel ticaret fuarı olması bakımından önem taşıyan İzmir Enternasyonal Fuarı'nın bu seneki ana teması 'Gençlik ve Gelecek' ti.

37 ülkeden 325, Türkiye'den 833 olmak üzere, toplam 1158 kuruluşun katıldığı 73. İzmir Enternasyonal Fuarı'nı 1 milyon 300 bin kişi ziyaret etti.

MAM 10. MÜSİAD ULUSLARARASI TİCARET FUARI'na Katıldı

Marmara Araştırma Merkezi (MAM) 16-19 Eylül 2004 tarihlerinde düzenlenen '10. MÜSİAD Uluslararası Ticaret Fuarı'na, Gıda Bilimi ve Teknolojisi Araştırma Enstitüsü ile katıldı.

10. MÜSİAD Uluslararası Ticaret Fuarı'nda makine ve yedek parça, otomotiv, elektrik elektronik, bilgisayar, inşaat, yapı malzemeleri, mobilya, dekorasyon, tekstil, giyim, halı, deri, gıda, içecek, ambalaj, beyaz eşya, kırtasiye, te-

mizlik ürünleri ve kozmetik gibi sektörlerden çok sayıda kamu ve özel kuruluş temsilcileri yer aldı.

Fuarı ziyaret eden Tarım ve Köyişleri Bakanı Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ, MAM standında Gıda Bilimi ve Teknolojisi Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı Mehmet BAHAR ve Endüstriyel İlişkiler ve İş Geliştirme Müdürlüğü'nden (EİİGM) Sibel ALAN ile görüşme yaparak, çalışmalar hakkında bilgi aldı.

TUG - TÜBİTAK ULUSAL GÖZLEMEVİ

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG), 5 Eylül 1997 tarihinde, Bakırlıtepe'de, törenle hizmete girdi.

1979-1986 yılları arasında yapılan yer seçimi çalışmalarından sonra belirlenen Bakırlıtepe, Antalya'nın batısında, Bey Dağlarında, 2547 m. yükseklikte bulunuyor.

TUG; astronomi ve uzay bilimleri alanında çağdaş, güncel ve öncelikli araştırmalara, uluslararası nitelikte gözlem ve araştırma olanağı sağlamayı; gözlem desteği vermeyi; bu alandaki çalışmaları teşvik edip yönlendirmeyi, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmayı, öncelikli araştırma alanlarını belirlemeyi ve bu yöntemlerle Ülkemizde astronomi ve uzay

bilimleri alanında öncü kuruluş olmayı amaçlıyor. TUG'un görevleri arasında, öğrencilere ve halka yönelik gözlemsel astronomide eğitim programları ve etkinlikler düzenlemek de bulunuyor.

Ülkemizdeki astronomi ve astrofizik alanında araştırmaların yapıldığı kurumlar olan üniversitelerin, ancak küçük teleskoplu, eğitim ve öğretim amaçlı bir gözlemevini destekleyebildiği ve bu gözlemevlerinin de yüksek oranda hava ve ışık kirliliği tehdidi altında bulunduğu gerçeğinden yola çıkarak faaliyetlerine başlayan TUG, tüm üniversitelerimize her türlü kirlenmeden uzak, modern bir gözlemevi ve teleskop hizmeti veriyor.

Üniversiteler tarafından sunulan gözlemsel araştırma proje önerileri, TUG Akademik Kurulu tarafından değerlendirildikten sonra, kabul edilen projelere teleskoplarda gözlem zamanı veriliyor. Gözlem-

leri, TUG'un teleskoptan sorumlu gece gözlemcisi ile projenin bilimsel sorumlusu olan ve projeyi sunan kurumdan gelen bir proje elemanı yapıyor. Proje elemanlarının yol ve TUG'daki konaklama giderleri TUG tarafından karşılanıyor.

Enstitü statüsünde, bir Ar-Ge Kolaylık Birimi olarak kurulan TUG'un, Bakırlıtepe ve Akdeniz Üniversitesi içinde olmak üzere iki yerleşkesi bulunuyor.

Bakırlıtepe Yerleşkesinde üç teleskop binası, bir merkez bina, bir güvenlik-hizmet binası ve ayna çapları 40 cm (T40), 45 cm (ROTSE IIIId) ile 150 cm (RTT150) olan üç teleskop bulunuyor. RTT150 teleskobuna bağlı olarak çalışan Rus tarafına ait yüksek ayırma güçlü bir Coude tayfçekeri ile Türk tarafına ait sönük cisim tayfçekeri ve görüntüleme cihazı "TFOSC"un kurulumu ise geçtiğimiz aylarda tamamlandı ve test gözlemlerine başlandı. TFOSC ve Coude tayfçekelerlerinin uygulamaya geçmesiyle de Türk astronomlarının tayf gözlemleri yapma imkanı olacak.

Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesi'nde ise yönetim binası ve bir astrolab istasyonu yer alıyor. Astrolab ile Güneş yarıçapı gözlemleri sürdürülüyor ve gelecekte küçük gezegen ve yıldız gözlemlerinin yapılması planlanıyor.

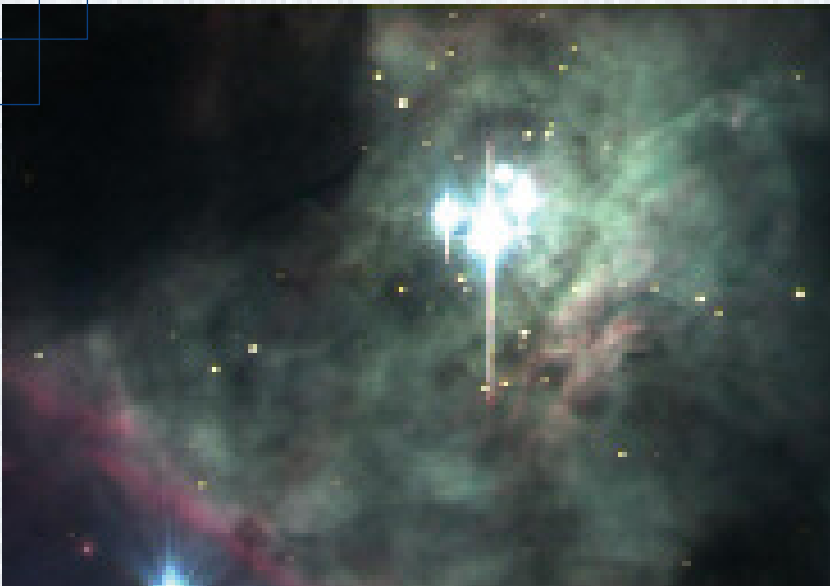
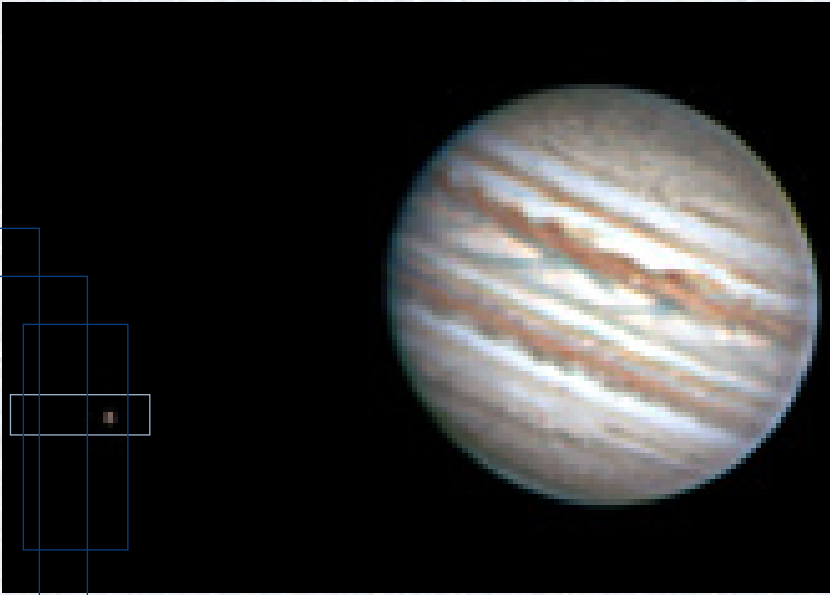
TUG'un kullandığı teleskoplar,

enstitülerimiz... enstitülerimiz...

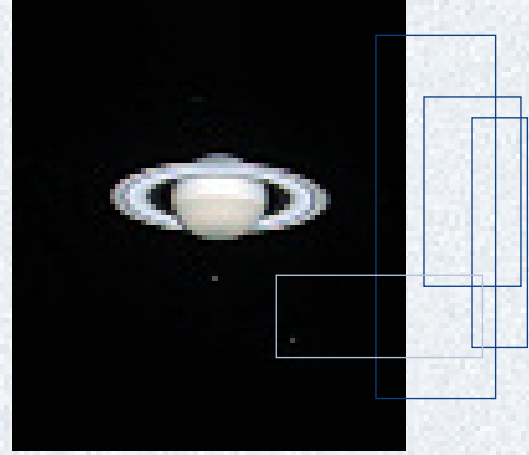
gözlem zamanı karşılığı Gözlemevi'ne kurulmuş bulunuyor. Bu çerçevede RTT150 için Rusya Bilimler Akademisi Uzay Araştırmaları Enstitüsü (IKI) ve Kazan Devlet Üniversitesi (KSU) ile TÜBİTAK arasında, 1995 yılında, 20 yıl süreli bir protokol imzalandı. Bu protokole göre RTT150'nin gözlem zamanının %45'i KSU'ya, %15'i IKI-

ye, kalan %40'ı da Türkiye'ye ait. ROTSE IIId ise, Michigan Üniversitesi ile TÜBİTAK arasında 2002 yılında imzalanan 5 yıllık bir anlaşma kapsamında Bakırtepe'ye kuruldu. Gözlem zamanının %70'i, ülkemizden bir araştırma grubunun da TUG adına katıldığı "Uluslararası ROTSE İşbirliği"ne, kalan %30'u Türkiye'ye ait.

TÜBİTAK ULUSAL GÖZLEMEVİ'nden çekilen görüntüler: Sağda Satürn, altta Jüpiter ve uydusu Callisto, en altta Orion Bulutsusu

Tüm alt yapı, üst yapı ve teleskop binaları (ROTSE III'ün kabini hariç) ile teleskopların çalıştırılmasına yönelik tüm destek TUG tarafından karşılanıyor.

Türk astronomlarının TUG'da yaptıkları gözlemler sonucu 2003 yılı sonuna kadar 44 yurtdışı makale yayınlandı, 30'dan fazla yurtiçi-yurtdışı bildiri sunuldu, çok sayıda bilimsel sirküler ve telgraf duyuruları yapıldı.

TUG'da yürütülen gözlemsel araştırma konuları:

- ▶ RTT150 ve T40 teleskopları ile kütleçekimsel mercek sistemleri,
- ▶ X-ışın yayan cisimler ve mikrokuazarlar,
- ▶ Gama ışını patlamalarının ve yumuşak gama ışını tekrarlayıcılarının optik karşılıkları,
- ▶ Küçük gezegenler ve yere yakın cisimler,
- ▶ Samanyolu'nun disk yapısı, kataklismik değişenler,
- ▶ Yakın sarmal gökadalarda süpernova kalıntıları,
- ▶ Nova kabukları,
- ▶ Seçilmiş kümelerde değişen yıldızlar,
- ▶ Kırmızı yıldızlar ile ilgili optik gözlemler.

Kapadokya ve Çevresinde “Doğanın Dilini Öğrenme” Eğitimi Verildi

Yer Deniz ve Atmosfer Bilimleri Araştırma Grubu'nun (YDABAG) koordinatörlüğünde, 22 Temmuz-02 Ağustos günleri arasında Kapadokya ve çevresinde “doğanın dilini öğrenme” amaçlı çevre eğitimi yapıldı.

TÜBİTAK'ın 1999 yılından bu yana sürdürdüğü “Milli Parklarda Bilimsel Çevre Eğitimi” projesinin

yeni bir halkasını oluşturan etkinlikte katılımcılara, günümüze kadar sadece peri bacaları, taş kiliseleri ve yeraltı şehirleriyle ilgi odağı olan Kapadokya ve çevresindeki jeolojik, jeomorfolojik ve jeoarkeolojik zenginlikler tanıtıldı.

“Doğanın Dilini Öğrenme” eğitimi sırasında araştırma görevlileri ve izci lideri öğretmenlere verilen bu

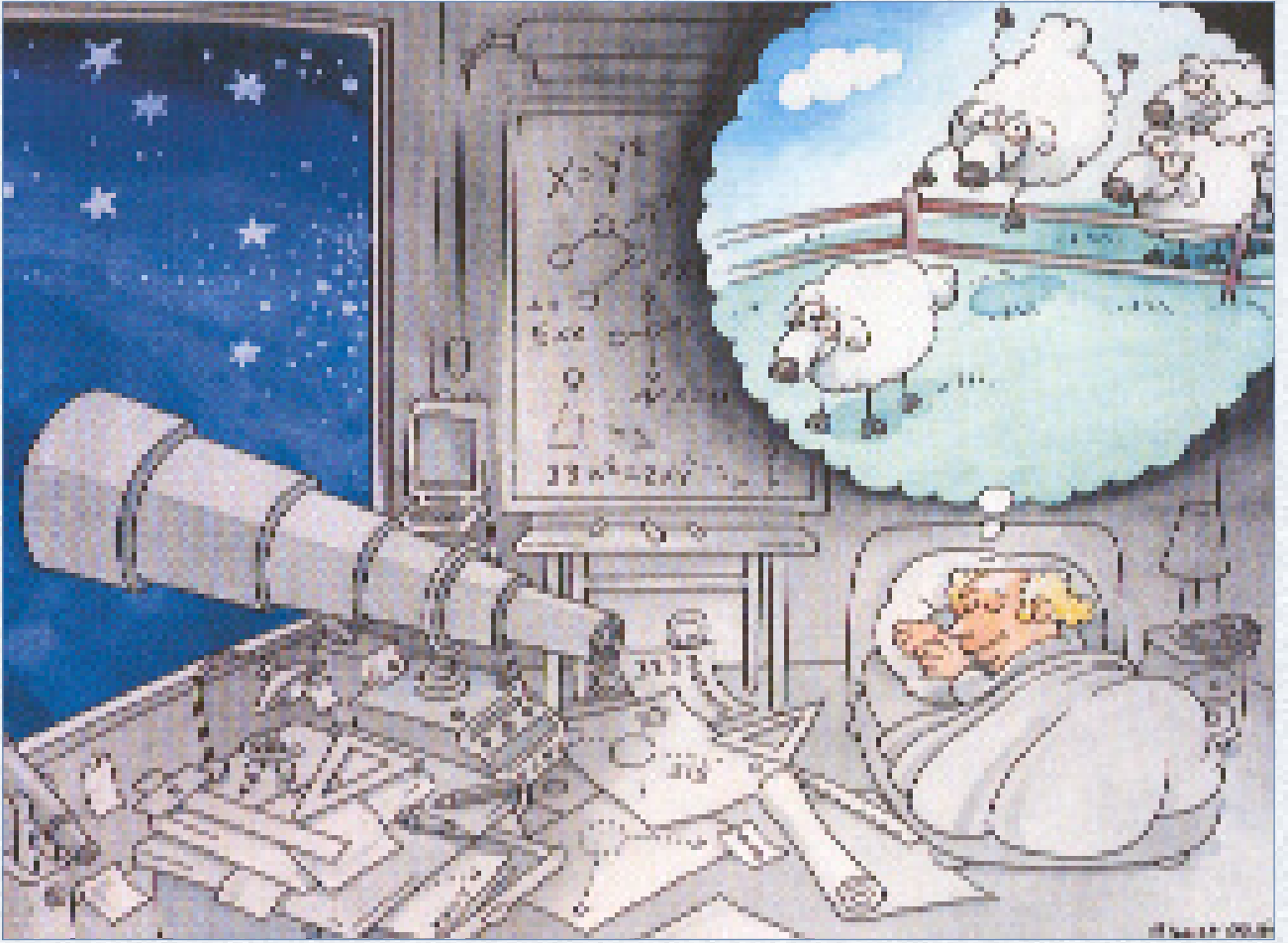
bilgilerin üniversite ve ortaöğretim öğrencileri başta olmak üzere halkın geniş bir kesimine ulaştırılması ve yeni ekoturizm markalarının yaratılması hedefleniyor.

Farklı üniversitelerden çok sayıda öğretim üyesinin eğitmen olarak görev aldığı projenin yürütücülüğünü Niğde Üniversitesi Aksaray Eğitim Fakültesi'nden Yrd. Doç. Dr. Muammer ATIKER yaptı. Bölgede ilk kez gerçekleştirilen eğitime, üniversitelerin biyoloji, peyzaj, coğrafya, jeoloji, ziraat, kimya, mimarlık, sanat tarihi ve kamu yönetimi bölümlerinde master ve doktora yapan araştırma görevlileriyle, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda izcilik liderliği yapan öğretmenlerden oluşan 30'a yakın kişi katıldı.

• 2002 •

“Ölçüm ve Günlük Hayatımız”

Ahmet

KESGİN